

Prædiken af Morten Munch
3 s e påske / 7.maj 2017
Tekst: Joh 16,16-22

DET STORE VENDEPUNKT

Vi er i Jesu lange afskedstale til disciplene dagen før hans død. Han forbereder dem i gådefulde vendinger på det, der skal ske.

Han taler om en afsked og et gensyn med korte tidsintervaller imellem. Den første korte tid er frem til hans død langfredag, den næste korte tid er dagene frem til opstandelsen.

De gådefulde vendinger gentages ikke mindre end tre gange i teksten. Gentagelsen understreger vigtigheden i det, der skal ske.

Historien er ved at dreje på sin akse. Påskens begivenheder vil for altid ændre tiderne.

Disciplene vil opleve ændringerne, først som tab og sorg, dernæst som glæde og nyt håb. Men det er et drama, der går langt dybere end til de psykologiske stemningsskift, livet rummer så mange af.

Noget helt nyt er ved at blive født til verden; et nyt håb baseret på Jesu opstandelse og nærvær ved Helligånden, som vil være gældende alle livets dage.

Efter dette historiens vendepunkt i påsken (og pinsen hører organisk med) kan Jesu sige, ved sin bortgang til Faderen: Jeg er med jer alle dage, indtil verdens ende.

Sagt med et billede er solen denne gang stået op for aldrig mere at gå ned. Det er det optandelseshåb, som Helligåndens udgydelse over menigheden planter i menighedens midte.

Der vil stadig gå skyer for solen. Livets vekslen mellem glæde og sorg er den samme – og dog er alt blevet anderledes.

Håbet er som et anker, der når ind bag forhængen, siger forfatteren til Hebræerbrevet. Omskrevet kunne vi sige: Håbets anker når ind bag skydækket – og er dér forankret i Guds inderste væsen og i den fremtid, Kristus taler om som værende kendt af ham i afskedstalerne.

Vi ses

Han tager afsked med et 'vi ses!' - ligesom når man i en familie går hver til sit om morgenen og siger 'vi ses' med henblik på aften. Med ordene 'vi ses' perspektiveres nutiden af fremtiden, dagen og dens forløb af aftenen, adskillelsen af gensynet.

Det er en gave at opleve et fællesskab, der bærer gennem dagens byrder og bekymringer. Også i adskillelse kan et sådant fællesskab indgyde mod ved tanken om, at man ved næste gensyn kan dele det, der er sket under adskillelsen.

Disciplene har et fællesskab med Jesus, der bærer igennem den kommende adskillelse og sorg. Jesus trøster dem med, at ventetiden vil være kort eller lille, det græske 'mikron'.

Når vi svæver mellem to punkter uden fast grund under fødderne, opleves tiden ikke mikro, men tværtimod uudholdelig lang, fordi vi ikke kender perspektivet og fremtiden.

Jesus forbereder disciplene på deres kommende tab; han tager deres fortvivlelse alvorligt og nævner den ved sit navn uden omskrivninger. Men samtidig stiller han tabet i lyset af det kommende gensyn – og i det lys er fortvivlelsens rum mikro.

Den er det ikke i det tidsrum, hvor den erfares, men den vil være det i det evige perspektiv, i gensynets og fremtidens perspektiv – hvor Gud med ordene fra Joh. Åbenbaring vil tørre hver tåre af menneskets øje.

Jesus henviser til en kvindes reaktioner omkring hendes barns fødsel og lader det spejle, hvad disciplene skal opleve.

Der kommer først smerte og derpå glæde. Det nyfødte liv vil fortrænge fødselens smerte. Glæden over barnet er det bestandige.

En robust glæde

Ingen skal tage jeres glæde fra jer, siger Jesus.

Glæden beskrives som en robust glæde. Den er andet og mere end følelser. Den er grundlagt i et fællesskab.

Andre steder i afskedstalen siger Jesus, at disciplenes glæde skal blive fuldkommen. Det sker med henvisning til at bede i Jesu navn (Joh 16) og at blive i hans kærlighed (Joh 14). Begge dele handler om fællesskabet med Jesus. Glæden er fællesskabets glæde – *også* glæden over at være fælles om sorgen; være fælles om alt, både indfrie og uindfrie drømme.

Gud er hos os i alle livets op- og nedture, gennem alle livets forandringer og vendinger i den ydre målbvare verden og i den indre sjælelige verden. Det er den bærende glæde, som selv døden ikke kan tage fra os – for han opstod igen.

Som der var et gensyn for disciplene, er der et gensyn for os, et 'vi ses', der er sagt af ham, der kender alle tider og al fremtid.

Derfor kan Paulus skrive i Rom 8: Intet kan skille os fra Kristi kærlighed, hverken liv eller død eller engle eller magter eller noget nuværende eller noget kommende eller kræfter eller noget i det høje eller i det dybe eller nogen anden skabning.

Adskillelse er en del af livet, men er midlertidig set med troens øjne. Det varige er håbets og kærlighedens fællesskab i Kristus.

Med håb mod håb

Når vi mister en af vore kære, står vi menneskeligt set ved noget uafvendeligt. Det, døden tager fra os, kan vi ikke tage tilbage.

Det oplevede forfatteren Naja Marie Aidt, da hun mistede sin 25-årige søn. Hendes smertefulde erfaringer er blevet til en bog, der udkom her i 2017, med den tankevækkende titel: "Har døden taget noget fra dig, så giv det tilbage".

Når vi ikke kan *tage* det tilbage, vi har mistet, kan vi måske *give* det tilbage. Det er den opfordring, der ligger i titlen. Det kan sikkert fortolkes forskelligt.

Jeg tænker, at forfatteren ved at sætte ord på sin ordløse smerte giver noget tilbage af det, hun har mistet. Bogen er en kærlighedserklæring til hendes søn; hun deler ud af sit liv og sin erfaring til andre. Hun vil ikke lukke sig inde, grave sig ned, blive til intet – hun vil leve med den virkelighed, der er blevet en del af hende – og hun vil gøre det sammen med andre.

Det er som om, hun med titlen siger: Døden skal ikke få det sidste ord. Den skal ikke gøre hende ordløs. Livet skal have lov at tale - også om det smertefulde. Hun vil leve 'med håb mod håb' – for at bruge en bibelsk vending.

Den paradoksale formulering bruges om Abraham, der trods barnløshed og høj alder håbede på at blive stamfar til et folk. Hans håb havde støtte i Guds løfte og i tidligere erfaringer af Guds trofasthed, men var modsagt af hans nuværende erfaring af barnløshed. Han levede med håb mod håb.

Den samme spænding gælder også det største håb, vi har som kristne: Håbet om opstandelsens glædelige sejr over al adskillelse, sorg og fortvivlelse.

Det er et håb, der bygger på Jesu løfte om, at vi efter en kort tid skal se ham igen - og på tidligere erfaringer af Guds trofasthed, ikke mindst som den bliver synlig i Jesu egen opstandelse.

Det er troen på, at det, som døden tager fra os – og som vi ikke selv kan tage tilbage – giver Kristus os tilbage, ved at give sig selv hen i døden og ved at tage dens bytte med sig i opstandelsen og den nye skabelse.

Afslutning

Evangeliet forkynder om et vendepunkt fra sorg til glæde, som er større og mere grundlæggende end de erfaringer, vi har fra dette liv af livets vekslen mellem mørke og lys.

Hverdagens mikro-vendinger bliver billeder på det større vendepunkt, at Jesus i sin død tager al sorg og fortvivlelse på sig – og i sin opstandelse vender det til en blivende glæde, et varigt håb.

Efter adskillelsens smerte kommer han os i møde med glædens omfavelse.

Med salmistens ord fra Det gamle Testamente: "Du forvandlede min klage til dans, du tog min sørgedragt af mig og klædte mig i glæde" (Sl 30,12). Her er glæden set som et sæt festtøj, der udtrykker det forløste hjertes frihed fra livets skygger.

Den glæde skal ingen tage fra os – den er hos os allerede nu i troens fællesskab med glædens herre – og en dag skal den fuldkommes.

Amen.